

**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt XLIII. De Præuentionē factâ per præceptum carcerum. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

14 His rationibus se victum socer agnoscens confugiebat ad aliud remedium, nempe ad priuilegium *l. unic. C. quando Imper.* prætendens ex capite senectutis causam ad maius Legationis tribunal euocare. Verum decipiebatur; quia priuilegium *dist. l. unica.* Non omni senum generi indistinctè competit, sed illis tantum senibus, qui adeo senio confecti sunt, ut ob ætatem repuerascant, non illis qui sunt prudentes & sagaces, rebusque suis superesse possunt, qualis erat iste socer, ideo à priuilegio fori excludebatur: *Franc. decis. 608. num. 6. Gratian. discept. 506. num. 20. & 21.*

15 Et cum socer non veniret in causa tanquam principalis sed vii tertius, quia lis erat principaliter inter generum & tertium bonorum possessorem, cessabat ex hoc quoque capite priuilegium *dist. l. unica*, quod non competit illi qui in causa interuenit tanquam tertius: *Nouar. de elect. fori, parte 2. q. 18. per totam.*

16 Obiiciebatur etiam, quod beneficium illud competentie simile erat beneficio cessionis bonorum, quod potest intentari coram quocunque Iudice, non obstante causæ præuentione coram alio facta, ex notatis supra, *parte 1. huius tractat. cap. 10. num. 37.*

17 Sed hæc obiectio non fuit visa facere ad rem, quia verum est cessionem bonorum coram quocunque Iudice intentari posse, imò sufficere quod fiat extraiudicialiter, & per epistolam, *l. fin. ff. de cesso. bonor.* Et sufficere solam debitoris declarationem probauit *ibidem, num. 38.* Sed beneficium competentie non per viam actionis; sed exceptionis intentari debet, ut iam dictum est, & qui illud proponit non est verè actor, imò reus est originarius. † Ideo non spectat ad eum Iudicis electio, sed omnino tenetur comparere coram illo Iudice coram quo causa præuenta est ad instantiam actoris: *Ioan. Bapt. Castag. in tract. deducto ne egeat in proem. 1. partis, n. 40.* ubi dicitur, qui non potest conuentus de hoc beneficio excipere, non posse etiam agendo illud proponere, ad effectum præuentionis; quando agitur de obligatione pro reditu annuo iuxta formam Bullæ constituto; quia continet pactum de non opponendo: secus est in aliis casibus, quia potest debitor præueniendo petere sibi ius dici super ista exceptione, *deducto ne egeat, intendendo remedium leg. si contentat. ff. de fideiussor. vel remedium leg. diffamari, Cod. de ingen. manumiss.* Sed si debitor fuerit præuentus, non potest hanc prætentionem intentare per viam actionis, sed tantum per viam exceptionis, ut mox probatum est.

18 In omnem euentum, posito quod socer causam super hoc beneficio agendo proponere potuisset, (quod tamen non est) excluderetur à sua prætensione electionis Tribunalis quoad iudicium Saluiani interdicti contra tertium possessorem intentati, quia cum vna causa sit diuersa ab alia, non potest prætendi quod vna fuerit alteri præiudicialis; cum consideratio præiudicialitatis locum non habeat in causis diuersis & separatis: ut probatur per text. expressum in *l. fin. Cod. de petit. hered. Bart. in leg. non distinguendum, §. si is faciat, ff. de recept. qui arbit. receper. Buratus, decis. 257. numero 2.* Et ex his causa fuit remissa ad Tribunal ciuitatis Carpentorastensis in quo erat præuenta.

CAPVT XLIII.

ARGVMENTVM.

De Præuentione facta per præceptum carcerum. Quæ requirantur ad illius validitatem, & ut ex eo præuentio facta censetur. Ex præcepto carcerum alicui factum in causa criminali vtrum propter inobedientiam contrahatur nouum delictum, & ex eo Iudex aut Notarius sit fundatus, dum se ea de causâ præuenisse prætendit. In ciuilibus causis dari præuentionem ex præcepto carcerum ostenditur. Quod si is cui præcepti fuere carceres non obediatur, & eius contumacia non fuerit accusata, cum citatione ad videndum sibi declarari pœnas, intra annum, vtrum cesset effectus præuentionis ex illo præcepto introductæ. Et quæ sint necessaria ad validitatem relationis factæ per apparitorum super præcepto carcerum.

SVMMARIVM.

- 1 Facto alicui præcepto carcerum in causa criminali, si non obtemperet, nullam pœnam meretur.
- 2 Præceptum carcerum alicui factum in causa criminali, nullum est, & non dat præuentionem.
- 3 Si tamen is cui præceptum factum est, illi obediuerit, oritur ex eo præuentio.
- 4 Præceptum carcerum factum in causa Ciuili, dat præuentionem.
- 5 Facto præcepto carcerum alicui in causa Ciuili, cui non obtemperauit, debet intra annum citari ad videndum sibi declarari pœnas, alias cessat præuentio.
- 6 Qui præcepto carcerum non obediuit, non potest mulctari nisi præcedat illius citatio ad videndum sibi declarari pœnas.
- 7 Is cui factum est præceptum carcerum, plures allegare potest causas quare non obtemperauerit.
- 8 Citationem ad videndum sibi declarari pœnas aduersus præcepto carcerum non obediens, non esse necessariam, quando in literis adest comminatio, nonnulli volunt.
- 9 Iudex pœnam in literis aduersus inobedientes comminatum minuire potest.
- 10 Verius est citationem requiri pro declaratione pœnarum, quando in literis adest comminatio quod alias pœna declarabitur.
- 11 Ex edito si quis ius dicenti non obtemperauerit, nulla datur actio parti, sed tantum fisco.
- 12 Quando pœna fisco applicanda est, dicitur actio criminalis.
- 13 Pœna contra inobedientes præcepto carcerum, in causa Ciuili peti potest in consequentiam causæ Ciuilis, & coram eodem Iudice & Notario Ciuili.
- 14 Pœna aduersus inobedientes præcepto finitur intra annum si petita non fuerit.
- 15 Remedia pœnalia ex edito pratoris descendunt, non dantur post annum, neque aduersus heredes.

- 16 Remedia pratoria penalia, quamvis fuerint appro-
bata à iure civili, tamen approbata fuisse cum
sua causa.
- 17 Finis anno remanet actio civilis, adversus inobedi-
entem, qui præceptum carcerum contempnit.
- 18 Quando actio est penalis ex parte eius à quo peti-
tur poenasi tamen ex parte recipientis solum con-
tinet præstationem quanti eius interest, semper
dicitur actio penalis.
- 19 Præventio per pignorationem durat decennio, sed
per præceptum carcerum si nihil postea actum sit,
durat anno.
- 20 Lis non dicitur deserta per annum in prima in-
stantia.
- 21 Differunt inter se litem esse desertam, & executio-
nem fuisse neglectam.
- 22 Aliud est instantiam esse desertam, aliud causam
principalem.
- 23 Cessante præcepto carcerum post annum, non cessat
ius partis, cessat tamen præventio si non fuerit
inobediens citatus intra annum ad videndum sibi
declarari poenas.
- 24 Notario relationem nuncij in propria causa scri-
benti credendum non est.
- 25 Relatio in dorso cartelli, seu litterarum executio-
rialium scripta non dat præventionem nisi cartel-
lus reperitur penes acta productus.
- 26 Relatio nuncij est actus extrajudicialis, ideo in actis
causa producenda est.
- 27 Relatio nuncij non facit ex se fidem sine testibus,
nisi quatenus per productionem in actis efficiatur
actus iudicialis.
- 28 Si apparitor habeat commissionem ducendi al-
quem ad carceres, virum possit illi tantum facere præ-
ceptum carcerum.
- 29 Nuncius cum sit merns executor, non potest amplia-
re, vel restringere suam commissionem.
- 30 Verius videtur quod serviens Curia, qui habet in
mandatis ut aliquem ducat ad carceres, possit illi
facere simplex præceptum carcerum.

NONNUMQUAM dubitari contingit
vtrum causa dicatur per relationem
nuncij, vel apparitoris, seu servientis
Curia præventa, quando relatio aut
non legitime facta est, aut non apud
acta producta. Et quando ex præcepto carcerum
oriatur præventio. Denique quanto tempore duret
huius præcepti, & præventionis effectus. Cuius du-
bij resolutio patebit sequentibus conclusionibus.

Prima igitur conclusio est, de relatione præcepti
carcerum in causa & lite criminali. Facto igitur in
iudicio criminali ad instantiam fisci, carcerum
præcepto, reus contumax nullam incurrit inobe-
dientia suæ poenam: quia non tenetur se ipsum
prodere, & in carceribus constituere. Et quamvis
capi possit & in carceres detrudi, non tamen illi fie-
ri potest præceptum, ut sibi ipsi noceat, & vitam
aut famam personæve suam in magnum forsan
discrimen adducat. Itaque præceptum alicui factum
in iudicio criminali de personaliter comparando,
ut se in carceribus eponat alias mulctetur, nullum
esse nec obligatorium, asserit Albert. Brun. *cons.* 87.
num. 47. *lib.* 1. & post ipsum Bertazzol. *cons.* 417.
num. 23. & 24. *lib.* 2. Cyriac. *componens* 10. & *num.* 68.
† Unde rectè inferri potest, quod cum præceptum
illud sit nullum, non inducitur ex eo præventio
ex regula generali sepius firmata, quod ea quæ nul-
liter gesta sunt, non dant originem præventioni: de
qua etiam Mascard. *de probationib.* *concl.* 123. *n.* 17.
Sanlegerij de Prævent. Iudic. Pars I l.

Tusch. *littera P. conclus.* 646. *num.* 30. † Intellige ut
hoc non procedat, quando ille cui factum fuit præ-
ceptum carcerum, illi paruit, & seipsum intra car-
ceres constituit, tunc enim sanatur præcepti nulli-
tas, sicut per comparitionem illius, qui nulliter cita-
tus est: sanatur nullitas citationis, etiam ad effectum,
ut inde resultet præventio causæ: ut dixi *parte i. huius*
tractatus c. 9. *n.* 17.

Secunda conclusio. Præceptum carcerum in cau-
sa civili, secundum Statutum Auenionense, validum
& licitum est; cum in eodem statuto numeretur in-
ter vias executivas, dum sit mentio præceptorum
poenaliū, *lib.* 2. *rubr.* 9. *artic.* 43. Et expressius, eodem
lib. 2. *rubric.* 17. *artic.* 4. ubi dicitur, quod si alicui fue-
rit factum præceptum carcerum, teneatur obedire,
intra diem, sub poena arbitrio Iudicis itatenda.
Quæ carcerum præcepta, quotidie praticari vide-
mus, tam in præfenti civitate Auenionensi, quam
in Comitatu Venassino. Et ideo non est dubitan-
dum, quin per præceptum carcerum legitime exe-
cutum oriatur præventio in causis civilibus, cum
illa oriri possit per quodcumque remedium execu-
tionum, ut cauetur in eodem Statuto, *lib.* 2. *rub.* 3. *artic.* 5. *in fine.*

Tercia conclusio. Si alicui factum fuerit præ-
ceptum carcerum in causa civili, qui non comparuit,
neque fuit intra annum citatus ad videndum sibi
declarari poenas in præcepto contentas, ex tali præ-
cepto nulla induci potest præventio causæ. † Pro-
batur quia ille qui contumax est & inobediens Iu-
dicis præcepto, non potest cogi ad instantiam fisci
ad solutionem poenæ in præcepto contentæ; aut
alterius mulctæ, nisi præcedente citatione illius, ad
videndum sibi declarari poenas aut mulctam prædi-
ctam: ut tenet Plot. *in consil. crimin. divers.* *tom.* 2.
consil. 3. *num.* 16. † Potest enim is cui præceptum
factum est, plures causas impeditenti, & excusatio-
nis proponere, propter quas ab inobedientia & con-
tumacia excusandus erit: ideo antequam ad poenam,
aut mulctam condemnatur, in primis citandus, &
audiendus est: Bart. *in l. i. in princip. n.* 13. & Cagnol.
in §. is non videtur n. 23. *ff. si quis ius dicenti non obtemper.*
Plures allegat Farinac. *de accusat. quæst.* 18. *num.* 44.
apud quem hæc materia per totam illam quæstio-
nem plenè & accuratè tractatur, Angel. *in dicta l. i.*
§. is non videtur n. 3.

Quod tamen limitare voluit Iaf. *in dicta leg. vni-*
ca in princip. ff. si quis ius dic. non obtemper. numero 30.
ut non procedat quando in præcepto adiuncta est
clausula comminationis, quod nisi illi obediat
Index ad poenæ declarationem procedet. Ideoque
videmus, quod solent Notarii in huiusmodi præcep-
tis adiacere clausulam illam, *auct. denè comminationem.*
† Dicit tamen *ibidem*, Iaf. *num.* 13, quod poenam
comminatam Index potest pro suo arbitrio augere,
vel minuire propter illius, qui non obtemperavit,
paupertatem.

Sed quidquid dicat Iafon, verius est semper eum,
cui præceptum factum est, prius citari debere, ante-
quam ad poenarum declarationem contra ipsum Iu-
dex procedat, quamvis illa comminatio præcepto
adiecta fuerit, non enim ex ea tollitur defectus cita-
tionis qui naturæ convenit, ut nemo indefensus
condemnetur. Illa quippe manet iam allegata ra-
tio, quod si cui præceptum factum est, multe ratio-
nes excusationis competere possunt, quæ ipsum exi-
mant ab incurfu poenæ quantumvis comminatæ.
Caltr. *in d. §. is videtur n.* 5. *ff. si quis ius dic. non obtemper.*
Farin. *dicta q.* 18. *n.* 44. Exemplum afferri possit de
illis, qui non obtemperant, sine contemptu Iudicis.

quia habent causam non obtemperandi, text. est & Gloss. in l. *Sani que pœna*, ff. de in ius vocan. & Gloss. magna in d. l. *unic. ff. si quis ius dic. non obtem.* in verbo, *hoc iudicium. in fine.* Et ibi notat Barr. in *colum. fin. fin. versic. Ad primum*, veluti si Iudex esset Delegatus & citaret, vel præciperet non data copia lue commissionis. Plot. dicto consil. 3. num. 8. Aut si cartellus, seu littere executoriales non essent debite subscriptæ ac sigillatæ, *Ibidem num. 10. & 11.* vel si non contineat annum, diem & mensem, ut in d. consil. 3. num. 12. 13. 14. & 15. Quod procedit etiam in aliis causis in eodem consilio latius deductis, cum quælibet causa etiam bestialis & fatua, excuset à pœna, dolo & delicto, l. 1. & ibi Gloss. ff. de Abig. l. *igitur*, §. *fin. ff. de liber. caus.*

11 Cum igitur inobediens præcepto carcerum multari non possit ad instantiam fisci nisi præcedente citatione, & auditis eius defensionibus si quas habiturus sit, non potest exclusio per tempus fisco considerari aliquod partis interesse propter hanc inobedientiam in hac præcepti carcerum materia. Quia quidquid aliqui in contrarium dixerint, solum parti aduersus inobedientem datur remedium de negationis audientia, ut scilicet non audiat inobediens & contumax, nisi prius refusus expensis & purgata contumacia: iuxta *sanctimus* 13. C. de iudic. ut notat Cagnol. in dict. l. 1. §. *fin. num. 26. versic. Aduertendum tamen est*, ff. si quis ius dicent. non obtem.

12 Ius sententia verissima est, Quia pœna ex d. l. 1. ff. si quis ius dicent. non obtem. infligenda, non parti, sed fisco applicatur, & per consequens, cum procedat à delicto contumacie & inobedientie, dicitur criminalis. Et quamuis ea de causa adiri possit, imò & (secundum aliquos) debeat Iudex Criminalis, tamen, & coram Iudice Ciuili in consequentiam sue causæ Ciuilis (cum eius autoritas contempta fuerit) intentanda est huius pœnæ, seu mulctæ profectio.

13 Quia Iudex Ciuilis incidenter de causa Criminali cognoscit, & Notarius Ciuilis eodem modo in causa Criminali, quæ in Ciuilem incidit scribere potest, ut aliàs diximus, & quotidie ita apud nos practicatur, & tradit Cagnol. in dict. l. 1. §. *fin. versic. extra Gloss.* super quo videri poterunt tradita per nos *pari. prima huius tractatus*, c. 23. n. 10. & 12.

14 Illa autem pœna, seu mulcta aduersus eum qui præcepto non paruit, & actio ad ipsam petendam durat tantum per spatium vnius anni, adeo ut si intra annum petitiū nihil fuerit, non amplius intentari possit, dicta l. 1. §. *finali*. Bald. *ibidem in §. hoc iudicium. num. 3. versic. In glossa ibi* Nec potest annum: in 2. lectura. Iason *ibidem in dicto §. finali. num. 38.* Guid. Papæ *decis. 359. versic. sed est aduertendum*, ubi dicit, quod si non obtemperans non inquestetur, vel mulctetur infra annum, non poterit elapso anno inquestari, vel mulctari. Et licet Gloss. in dict. §. *finali* contrarium teneat, nempe hanc actionem ad pœnam durare etiam post annum, tamen communiter reprobat, ut per Iasonem in dicto §. *fin. n. 38. versic. In eadem glossa ibi*, videtur dari post annum.

15 Et huius sententiæ communis ratio est, quia remedia merè pœnalis ex edicto prætoris descendunt, non dantur post annum, neque in heredem, ut in d. §. *finali*, cui concordat text. in l. *pen. & in l. 1. ad finem*, ff. de eo per quem factum erit, l. *in honorariis*, ff. de actionib. & oblig. Quamuis enim remedia prætoria approbata fuerint à iure Ciuili, tamen approbata fuerunt cum sua causa & qualitate, ideo remanserunt annalia sicut prius: Cast. in l. *si filius, qui parit*, in vlt. col. ff. de vulg. & pup. substit. DD. in rubr. C. qui admitti.

Nec est quod opponatur, supradicta procedere, quoad fiscum, non autem quoad partem, cui etiam competit actio ex hoc edicto. Si quis ius dicenti non obtemperauerit, ad consequendas expensas, & interesse, ut dicit text. & Gloss. & DD. omnes in eadem l. *unica*, C. si quis ius dicent. non obtemper.

18 Quia respondetur, quod quando actio est pœnalis ex parte rei, quamuis non sit pœnalis ex parte illius qui pœnam recipit, & cui pœna applicatur, utpote quod solum contineat damna & interesse ipsius recipientis, tamen quia nihil ex parte rei continet nisi pœnam, ideo est annalis, & ultra annum non datur, ut probat text. in leg. 1. in fine, ff. de eo per quem factum erit, quominus quis in iud. se sitat. leg. non solum, §. *fin. cum legibus sequentibus*, Digest. de alienat. mutand. iudic. caus. facta. Alberic. in d. l. *unic. ff. si quis ius dicent*, §. *hoc iudicium*, num. 8. vers. *Item reprobat.*

Vnde sequitur non obstat supradictæ conclusioni ea quæ nos diximus *part. 1. cap. 10. n. 54. nempe* quod præuentio facta per pignorationem non amittit vires nisi lapsus fuerit decennium, quo tempore durante producit effectum præuentionis. Quia illud procedit & verum est, quando agitur de pignoratione: quia virtus primi decreti non expirat, nisi spatium decem annorum, ut *ibid.* explicatum est. Sed quando agitur de præcepto carcerum, in quo necessario procedi debet per viam citationis ad videndum inobedienti declarari pœnas & declaratio penarum habet tempus vnius anni limitatum, quo tempore elapso finitur virtus præcepti pœnalis, ideo finito anno sicut præceptum euanesceat, ita & virtus præcepti cessat, & propterea post annum non potest producere præuentionis effectum si intra annum pœnæ declaratio petita non fuerit.

Non obstat etiam si dicatur, quod lis non censetur deserta per lapsum anni in prima instantia, sed requiritur tempus decem annorum, & præterea, quod constet de bono iure illius, qui dicit causam fuisse desertam. Rota *decis. 166. num. 5. & 6. part. 4. recentior*, ubi aliæ decisiones afferuntur. Et *decis. 418. num. 3. part. 3. recentior*.

Quia fateamur item non fuisse desertam, sed dicimus vim executionis expirasse: magna enim est differentia inter desertionem litis, & executionis, teste afflicto *decis. 346. num. 5. & sequentibus*, & num. 8. ubi dicit, quod si nihil contra executionem fuerit oppositum, non est dare instantiam in causa executiua.

Et sic differunt inter se desertio instantiæ negotij principalis, & desertio causæ executionis præcepti carcerum pœnalis, pro qua sufficit lapsus anni in causis ciuilibus ut mox fuit expositum, nisi intra annum interruptio facta sit.

Non enim negamus, quin cessante post annum actione pœnali propter inobedientiam illius, cui factum fuit præceptum carcerum introducti, remaneat illatum actori ius suum in negotio principalis, ut dicunt DD. & maxime Castrensis, in dicta l. *unica*, sed dicimus, cessante causa criminali cessare quoque præuentionem ratione ciuilis causæ, quia actio ciuilis est diuersa ab actione pœnali ex causa contumacie & inobedientie procedente; igitur cessabit quoque præuentio quæ non datur quando tractatur de causis diuersis & separatis. Gratian. *discept. forens. cap. 94. numero 14.* & ita alias in casu occurrenti concludebam.

Præmissa verò ex alio capite confirmabantur, quia de carcerum præcepto non constabat, nisi per relationem nunciij in dorso litterarum executorialium deseri

descriptam, & in officio eiusdem Notarii de cuius interesse agebatur, subscriptam, cum ad illius instantiam proprio priuatoque nomine fieret executio; vnde Notario sine iudicis subscriptione credendum non erat. Papon. lib. 6. tit. 6. ar. 6. Bertrand. conf. 4. n. 1. vol. 2. priorum; & conf. 250. n. 11. eodem vol. Afflict. dec. 3. 17. n. 3. Et bene Salicet. in l. iuris iurandi. n. 7. C. de test. & in l. si quis decurio. n. 4. C. ad l. Cornel. de fals. in l. 1. & 2. casu. Boët. dec. 159. n. 4. Alex. & ibi Addent. conf. 223. n. 6. vol. 2. cessabat igitur prauentio de qua non constabat.

15 Præterea, relatio nuncij, asserentis se debitori carceres præcepisse, scripta quidem erat in dorso litterarum pro executione concessarum, sed litteræ ipsæ, seu cartellus nunquam fuerat in actis productus; ex qua tamen productione robur assumit; cum si illa facta non sit, non possit esse de actis iudicij; ex notatis per Vantium in tit. de nullit. ex defectu citat. n. 146. Tusch. littera Resconel. 122. n. 2. Ruin. conf. 102. n. 7. vers. Et quia de citatione, vol. 5. Anton. Niger. in tract. de iudiciali pign. c. 28. num. 2.

16 Et ratio est, quia cum relatio ista cursoris seu nuncij, sit actus mere extra iudicialis, cum non fiat in præsentia iudicis, ideo necesse est, vt obtineat efficaciam quoad acta causæ producatur: Abbas consil. 112. lib. 2.

17 Et certum est, quod si pars curauerit, litteras seu cartellum executioni demandari, fierique in dorso cartelli, seu litterarum scripturarum relationis dictæ executionis; sed tamen cartellum apud se retinuerit, & apud acta causæ non produxerit seu remiserit, talis scriptura non habet vim actus iudicialis, & per consequens sine testium præsentia fidem non facit, quia hoc speciale est in actis iudicialibus, vt sine testibus fidem faciant, quod extra iudicialibus non conceditur, Cancr. lib. 2. var. resol. tit. 2. de iurisd. n. 219. Gaill. lib. 1. obseru. 134. n. 12.

18 Dicebatur etiam quod seruicus Curie, seu nuncius qui litteras executioni demandauerat habebat restrictam commissionem, debitorem ad carceres deducendi, & sic excedendo formam suæ commissionis, non poterat illi præcipere, vt se intra carceres exponeret. Quia forma commissionis strictè erat obseruanda, Rota, dec. 685. num. 3. part. 2. recentior.

19 Quia cum nuncius aut seruicus Curie sit merus executor, non potest suæ commissionis formam ampliare aut restringere: Veral. dec. 333. n. 2. p. 1. Et in terminis nostris tradit Bald. in cap. fin. de restit. spoliat. num. 6. vers. Item cum in relatione nuncij, vbi loquitur de nuncio exequente, & formam suæ commissionis excedente.

30 Sed apud me attentius cogitantem, ratio hæc valde dubia apparet propter communem iudiciorum obseruantiam in his partibus. Videmus enim sæpius apparitores & nuncios ad executionem præcepti carcerum deuenire, quamvis in cartello sola illis detur commissio debitorem personaliter obligatum ad carceres trahendi, nec vaquam illud in dubium antea videram reuocari. Ex supradictis autem rationibus, causa fuit per sententiam retenta in ciuitate Auenionensi, in qua præuenta fuerat per executionem, non obitante asserto carcerum præcepto antè, vt prætendebatur, facto, de quo legitime non constabat; & si constitisset, euangerat per lapsum anni à die præcepti, intra quem nulla facta fuerat diligentia pro obtinenda contra inobedientem debitorem declaratione pœnarum coram Iudice Carpentoracensi, de cuius mandato laxata prius fuerat executio.

Sanleg ery de Præuent. Iudic. Pars II.

C A P V T XLIV.

ARGVMENTVM.

Vtrum per susceptionem voluntariam condemnationis ad soluendum, seu mandati iudicialis, causa coram illo Iudice quamvis incompetenti præuentia censeatur. Vtrum Iudex qui præuenit in cognitione causæ, dicatur etiam præuenisse in executione. Laicus suscipiens condemnationem coram Iudice Ecclesiastico, vtrum det illi causæ præuentionem ex ista voluntaria condemnatione. An vero Iudex laicus priuatiuè, vel cum aliuè exequi debeat. De differentia implorati Officij iudicis vel actionis in factum pro executione sententiæ, & quod vtrumque remedium sit executiuum. Mandata iudicialia de iure sine testibus fidem non facere. Et quæ sit illorum solemnitas ex stylo Curiarum Auenionensium.

S V M M A R I V M.

- 1 Qui est Iudex competens, & præuenit in cognitione causæ, censeatur etiam competens, & præuenisse in executione.
- 2 Quod procedit quando ageretur de duobus iudicibus qui essent ambo competentes, secus si vnus eorum esset Iudex prorogatus, quia prorogatio facta quoad causæ cognitionem non se extendit ad sententiæ executionem.
- 3 Sublimita nisi Iudex prorogatus, esset ordinarius qui per se sententiæ exequi potest, hic enim prorogatus quoad cognitionem censeatur etiam prorogatus quoad executionem.
- 4 Derogatio iurisdictionis ordinaria est odiosa, sicut è contra illius conseruatio, fauorabilis.
- 4 Compromissarij quibus data est facultas de negotio cognoscendi, suam sententiæ executionem demandare non possunt.
- 6 Susceptio mandati iudicialis facta per laicum coram Episcopo valida est, etiam si de causâ profana agatur, & non spiritali.
- 7 Executio mandati iudicialis suscepti coram Episcopo, potest eius auctoritate contra laicum fieri.
- 8 Ius & facultas sententiæ executioni demandari faciendi spectat ad Episcopos.
- 9 In vim mandati iudicialis per laicum coram Episcopo suscepti, datur electio exequendi in Curia Episcopali, vel temporali, & locus est præuentioni.
- 10 Quando petitur executio mandati iudicialis suscepti coram Episcopo, si petatur coram ipso, imploratur Iudicis officium. Quod locum habet, quando idem Iudex qui tulit sententiæ illam exequi mandat.
- 11 Quomodo differant officium Iudicis pro executione sententiæ, & actio in factum.
- 12 Latâ sententiâ utilius est intentare actionem iudicati, quàm agere primariâ actione. Et quæ sit ratio.
- 13 Actionem in factum pro sententiæ executione coram alio